

Bruselj, 19. junij 2025
(OR. en)

9984/25

SOC 394
GENDER 97
ANTIDISCRIM 63
FREMP 155
TELECOM 184
CYBER 162
DIGIT 109

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	9408/25
Zadeva:	Sklepi Sveta o spodbujanju enakosti spolov v digitalni dobi, ki temelji na umetni inteligenci: šesti horizontalni pregled uresničevanja Pekinških izhodišč za ukrepanje s strani držav članic in institucij EU

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o navedeni zadevi, ki jih je Svet EPSCO odobril na seji 19. junija 2025.¹

¹ V besedilo so bili vneseni manjši redakcijski popravki.

**Sklepi Sveta o spodbujanju enakosti spolov v digitalni dobi, ki temelji na umetni inteligenci:
šesti horizontalni pregled uresničevanja Pekinških izhodišč za ukrepanje s strani držav članic
in institucij EU²**

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

1. Enakost spolov in človekove pravice so temeljne evropske vrednote. Enakost med ženskami in moškimi je temeljno načelo Evropske unije, zapisano v Pogodbah in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.
2. V členu 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) je določeno, da si Unija v vseh svojih dejavnostih prizadeva odpraviti neenakosti med ženskami in moškimi ter spodbujati enakost, v členu 10 pa, da si Unija pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti prizadeva za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.
3. Bistveno je zagotoviti enake možnosti vsem ženskam in moškim ter spodbujati, ščititi in spoštovati polno uresničevanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki so univerzalne, nedeljive, soodvisne in medsebojno povezane ter ključne za opolnomočenje žensk in deklet. Dosledno uresničevanje Konvencije Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in učinkovito izvajanje Pekinških izhodišč za ukrepanje v okviru notranje in zunanje politike EU sta bistvena elementa tega procesa in pristopa.

² Sklepi, pripravljeni v okviru pregleda uresničevanja Pekinških izhodišč za ukrepanje ob njihovi 30. obletnici.

4. V cilju trajnostnega razvoja OZN št. 5 o enakosti spolov je poudarjeno, da je treba „[p]ovečati rabo tehnoloških pripomočkov, zlasti informacijsko-komunikacijske tehnologije, za spodbujanje večje vloge žensk“.³ Namen ciljev trajnostnega razvoja in Pekinških izhodišč za ukrepanje je ustvariti bolj trajnostno in pravično družbo.
5. Leto 2025 je pomembno leto za enakost spolov in pravice žensk, saj bo mednarodna skupnost praznovala 30. obletnico sprejetja Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje ter 25. obletnico resolucije Varnostnega sveta ZN št. 1325 o ženskah, miru in varnosti. Iztekajo se tudi različni strateški okviri, povezani z enakostjo spolov, med katerimi so sporočila Komisije, kot so strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025, akcijski načrt EU za enakost spolov (GAP III) in akcijski načrt EU za ženske, mir in varnost za obdobje 2019–2024 ter akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 in strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025.
6. Evropska komisija je leta 2025 predstavila sporočilo o načrtu za pravice žensk in mu priložila deklaracijo, ki opredeljuje „načela in cilje v zvezi s pravicami žensk, ki bodo usmerjali prihodnje strategije in ukrepe, zlasti v strategiji za enakost spolov za obdobje po letu 2025. Komisija želi z deklaracijo dolgoročno nadaljevati in usmerjati politično agendo za enakost spolov ter jo postaviti kot vodilni politični okvir EU za višjo stopnjo enakosti spolov v vseh vidikih družbe in gospodarstva.“
7. Zelo pomembno je, da se uporabi dvojni pristop k enakosti spolov, ki združuje vključevanje vidika spola, tj. sistematično vključevanje vidika enakosti spolov v vse politike, programe in proračune, in posebne politike za enakost spolov in ciljno usmerjene ukrepe.

³ Oddelek Združenih narodov za ekonomske in socialne zadeve: cilj trajnostnega razvoja št. 5, podcilj (b).

8. Bistveno vlogo pri spodbujanju pravic žensk in deklet ter enakosti spolov za doseganje ciljev Pekinških izhodišč za ukrepanje ima stalno sodelovanje s socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, vključno z ženskimi organizacijami, zagovornicami in zagovorniki človekovih pravic žensk ter zagovornicami in zagovorniki mladih.
9. Glede na številne obstoječe in nastajajoče izzive za socialno-ekonomski razvoj EU sta polno uresničevanje temeljnih pravic in doseganje enakosti, tudi enakosti spolov, bistvena za ustvarjanje pravične, vključujoče in odporne družbe ter konkurenčnega gospodarstva.

OB OPOZARJANJU NA NASLEDNJE:

10. EU je zdaj uvedla svoj prvi celovit pravni okvir za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Direktiva (EU) 2024/1385 določa standarde za zaščito žrtev nasilja zaradi spola, nekatere oblike tako spletnega kot nespletnega nasilja nad ženskami opredeljuje kot kazniva dejanja in od držav članic zahteva, da sprejmejo zanesljive ukrepe za preprečevanje, okrepijo zaščito in podporo žrtev, jim olajšajo dostop do pravnega varstva ter zagotovijo usklajevanje in sodelovanje med ustreznimi organi, agencijami in telesi ter nevladnimi organizacijami in drugimi deležniki. Obravnava vse oblike nasilja, vključno s telesno, spolno, psihološko in ekonomsko škodo ali trpljenjem, ki se kažejo v stalnem nasilju v nespletnem in spletnem okolju.
11. Pristop EU k Istanbulski konvenciji v zvezi z zadevami, ki so v njeni izključni pristojnosti, je odločen korak naprej pri krepitvi pravnega okvira za boj proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini v Uniji. Dodatno dopolnjuje širša prizadevanja EU za boj proti nasilju, zagotavljanje enakosti spolov ter zaščito žensk in deklet v ranljivem položaju.

12. Unija je z Uredbo (EU) 2024/1689 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (v nadaljnjem besedilu: akt o umetni inteligenci) sprejela prvi celovit pravni okvir za umetno inteligenco in se tako na tem področju uveljavila kot vodilna v svetu. Poleg tega je Svet Evrope maja 2024 sprejel pravno zavezujočo okvirno konvencijo o umetni inteligenci, da bi se obravnavala morebitna tveganja, ki jih umetna inteligenca pomeni za človekove pravice, demokracijo in pravno državo; to konvencijo je Komisija v imenu EU podpisala septembra 2024.
13. Cilj Uredbe (EU) 2022/2065 (v nadaljnjem besedilu: akt o digitalnih storitvah) je ustvariti varnejše spletno okolje za uporabnice in uporabnike v Uniji s sklopom pravil, zasnovanih zlasti za obravnavanje nezakonitih vsebin in zagotavljanje preglednosti. Hkrati so bili z direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah vzpostavljeni mehanizmi za zaščito otrok in učinkovitejši boj proti sovražnemu govoru.
14. Evropska deklaracija o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje postavlja človeka v središče digitalne preobrazbe, njen cilj pa je spodbujati načela za digitalno preobrazbo, ki temelji na pristopu, osredotočenem na človekove pravice, in je v skladu s skupnimi evropskimi vrednotami in zakoni.

OB UGOTAVLJANJU NASLEDNJEGA:

15. Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) v svojem poročilu z naslovom *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU* (Gonilna sila vplivov: označevanje mejnikov in priložnosti za enakost spolov v EU) predstavlja glavne trende, trenutni napredek in pomembnejše izzive na področju enakosti spolov v EU ter poudarja, da napredek institucionalnih mehanizmov⁴ podpira napredek na vseh področjih Pekinških izhodišč za ukrepanje. Institucionalni mehanizmi so torej bistveni za doseganje enakosti spolov na vseh področjih.⁵

⁴ Organi in procesi, ki spodbujajo, zagovarjajo in podpirajo enakost spolov ter vključevanje vprašanj enakosti spolov v vsa področja politike (2024 *Data collection on institutional mechanisms*, EIGE, 2025).

⁵ 9410/25.

16. Glede na poročilo EIGE sta akt o digitalnih storitvah in akt o umetni inteligenci sicer mejnika v urejanju digitalnega področja, vendar sama po sebi ne zadostujeta za obravnavo nekaterih vprašanj, povezanih s spolom, vključno z negativnimi učinki družbenih medijev na enakost spolov ter ženske in dekleta ter posledičnimi posebnimi izzivi, s katerimi se ženske in dekleta soočajo pri uvedbi tehnologij umetne inteligence.
17. Kot je Komisija poudarila v strategiji za enakost spolov za obdobje 2020–2025, se je „spletno nasilje, ki meri na ženske, [...] razraslo in ima specifične škodljive posledice“, „ustrahovanje, nadlegovanje in zlorabe v družbenih medijih [pa] imajo v vsakdanjem življenju žensk in deklet daljnosežne učinke“. Glede na poročilo EIGE spletno nasilje nesorazmerno prizadene ženske na vodilnih položajih, zlasti mlade ženske in ženske iz skupin, ki se soočajo z diskriminacijo. Politicarke in novinarke doživljajo višje stopnje spletnega nadlegovanja kot njihovi moški kolegi, kar ima zastraševalni učinek ter negativno vpliva na njihovo varnost in duševno dobro počutje ter ženske odvrča od vstopa v te poklice ali njihovega opravljanja ter sodelovanja v razpravah na spletu in drugje. To dodatno omejuje zastopanost in participacijo žensk v javnem življenju, kar spodkopava tudi demokracijo, svobodo tiska in socialni dialog.
18. EIGE v poročilu poudarja, da znatne vrzeli v celovitosti podatkov in raziskav ovirajo popolno razumevanje izzivov, kot so diskriminacija zaradi spola, pristranskost in stigmatizacija na digitalnem področju – zlasti s presečnega vidika. To pomanjkanje podatkov, ki ga še poslabšuje nepripravljenost velikih digitalnih platform za izmenjavo podatkov o uporabi z raziskovalkami in raziskovalci, ovira razvoj učinkovitih političnih odzivov na tveganja, s katerimi se soočajo mlada dekleta in ženske na spletu. Podatki, razčlenjeni po spolu, in drugi podatki o enakosti so ključni za z dokazi podprto oblikovanje politik in spremljanje napredka pri doseganju enakosti spolov v umetnointeligenčnih in digitalnih prostorih. Omogočajo prepoznavanje razlik, sledenje trendom in oblikovanje ciljno usmerjenih ukrepov, ki se odzivajo na potrebe vseh skupin, zlasti žensk in deklet, ki se na spletu soočajo s posebnimi izzivi.

19. Spletne platforme, vključno z družbenimi omrežji, so postale kritično prizorišče, na katerem si zagovornice in zagovorniki človekovih pravic žensk in druge skupine prizadevajo za uresničitev svojih programov. Komisija v strategiji za enakost spolov za obdobje 2020–2025 priznava, da je bila, „[k]ar zadeva podnebne spremembe[,] [...] vodilna vloga mladih žensk izjemno pomembna“. Postale so pomembni akterji podnebnega gibanja, saj se zavzemajo za trajnostnost, okoljsko pravičnost in dolgoročne strategije za ublažitev vplivov podnebnih sprememb na ženske. EIGE v poročilu priznava to angažiranost, hkrati pa poudarja zaskrbljujoče dejstvo, da je upor proti okoljskim pobudam pogosto vzporeden vzponu avtoritarnih gibanj, ki vključujejo kombinacijo zanikanja podnebnih sprememb, rasizma in mizoginije. Zato so okoljevarstvenice in okoljevarstveniki, med katerimi je veliko mladih žensk, pogosto tarča javnih napadov in spletnega nasilja.
20. Algoritmi za moderiranje vsebin so pogosto pristranski, pomanjkanje preglednosti v celotnem zadevnem postopku odločanja pa otežuje prepoznavanje in obravnavanje diskriminatornih praks na spletu.
21. Sistemi umetne inteligence ponujajo velike priložnosti, saj imajo potencial za spodbujanje dobrobiti in blaginje ljudi, med drugim za obravnavanje posebnih zdravstvenih razmer, pa tudi za spodbujanje gospodarskega napredka in trajnostnega razvoja ter enakosti spolov. Hkrati sistemi umetne inteligence prinašajo tudi morebitna tveganja za temeljne pravice in druge javne interese. Pomenijo lahko tudi tveganje za zdravje, če se umetna inteligenca uči le na podlagi podatkov, ki temeljijo na moških, kar lahko privede do škodljive spolne pristranskosti. Sistemi umetne inteligence, naučeni na podlagi podatkov, ki vsebujejo spolne stereotipe, lahko ustvarijo rezultate (besedilo, slike, videoposnetke), ki podpirajo in krepijo te spolne stereotipe, na primer s povezovanjem moških in žensk s posameznimi poklici in kompetencami, z namigovanjem, da so moški produktivnejši od žensk, ali s postavljanjem žensk v skrbstvene vloge. Premajhna zastopanost žensk in drugih skupin, ki so izpostavljene diskriminaciji, v sektorju umetne inteligence, zlasti pri zasnovi in razvoju sistemov umetne inteligence, še povečuje taka tveganja. Zato je pomembno, da lahko ženske in moški enakopravno sodelujejo pri razvoju in uvajanju sistemov umetne inteligence.

22. Študije so pokazale razširjenost spolne pristranskosti ter kombinacijo spolne in rasne pristranskosti v sistemih umetne inteligence v različnih panogah. Taka pristranskost lahko privede do nižje kakovosti storitev za ženske in manjšine ter do neenakosti pri razporejanju virov, zagotavljanju informacij in priložnostih. Umetna inteligenca lahko ustvari diskriminatorne rezultate, kot je diskriminacija žensk v postopkih zaposlovanja ali pri preverjanju posojilne sposobnosti. Po drugi strani je lahko umetna inteligenca, če uporablja jasna, nepristranska pravila in visokokakovostne podatke, dejansko manj pristranska kot človeško odločanje. Prav tako lahko zaradi svoje zmogljivosti za zbiranje in analizo velikih količin podatkov olajša odkrivanje pristranskosti.
23. Direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini priznava, da se nasilje nad ženskami, vključno s kibernetiskim nasiljem, lahko stopnjuje, kadar se pojavlja skupaj z diskriminacijo zaradi kombinacije spola in drugih razlogov za diskriminacijo iz člena 21 Listine.
24. Z generativno umetno inteligenco se lahko avtomatizira ustvarjanje žaljivih sporočil in olajša stalno in obsežno spletno nadlegovanje, vključno z osebno podatkovnim razkrivanjem. Generativna umetna inteligenca lahko ustvari tudi lažne slike, videoposnetke ali zvok osebe, kot so globoki ponaredki, tudi tisti z goloto, kar omogoča izmenjavo manipuliranega gradiva brez privolitve. Poleg tega je mogoče svetove v virtualni resničnosti, katerih zasnova lahko posnema fizični svet, zlorabiti kot prostor za nasilje zaradi spola, vključno s spolnim nasiljem, skupaj s sistemi za avtomatizirano priporočanje vsebin pa lahko ciljajo na moške in dečke vseh starosti z mizoginimi in nasilnimi vsebinami. V takih prostorih se lahko generativna umetna inteligenca izkorišča za zlonamerno uporabo ali ustvarjanje virtualnih avatarjev, ki je zlasti usmerjeno v ženske in dekleta.
25. Hkrati je ključno, da se pozitivni potencial sistemov umetne inteligence dejavno izkoristi za spodbujanje enakosti spolov na vseh področjih. S sistemi umetne inteligence se na primer lahko odkrije in odpravi neenaka obravnava pri avtomatiziranem sprejemanju odločitev. Hkrati imajo lahko tudi ključno vlogo pri odkrivanju in preprečevanju spletnih zlorab, vključno s kibernetiskim nasiljem zaradi spola. Orodja, ki temeljijo na umetni inteligenci, lahko izboljšajo moderiranje vsebin, podpirajo prizadevanja organov kazenskega pregona ter uporabnicam in uporabnikom zagotovijo boljše mehanizme poročanja, kar prispeva k varnejšemu digitalnemu okolju za vse.

26. Ti sklepi temeljijo na že opravljenem delu in političnih zavezah, ki so jih na tem področju izrazili Svet, Komisija in Evropski parlament ter zadevni deležniki, med drugim v dokumentih iz priloge.

SVET EVROPSKE UNIJE POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ v skladu s svojimi pristojnostmi in ob upoštevanju nacionalnih okoliščin, pa tudi vloge in avtonomije socialnih partnerjev:

27. še naprej krepijo avtonomijo in učinkovitost vladnih struktur za enakost spolov s tem, da jih postavijo na najvišjo možno raven v vladi in jim zagotovijo čvrst, jasno opredeljen mandat za enakost spolov ter ustrezne človeške in finančne vire, ter zagotovijo učinkovito izvajanje in zadostno financiranje nacionalnih strategij za enakost spolov, tudi z vključevanjem vidika spola v vsa področja politike ter ciljno usmerjenimi politikami in ukrepi za enakost spolov;
28. razvijejo učinkovito delovanje medsektorskega usklajevanja, da bi okrepili vključevanje vidika spola, mreženje in sodelovanje, tudi v zvezi s politikami, povezanimi z umetno inteligenco;
29. uvedejo kampanje ozaveščanja o pravicah in zaščiti državljanek in državljanov iz direktive o nasilju nad ženskami in nasilju v družini, direktiv o standardih za organe za enakost (Direktiva (EU) 2024/1499 in Direktiva (EU) 2024/1500) ter akta o umetni inteligenci in akta o digitalnih storitvah;
30. sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da sistemi umetne inteligence ne ustvarjajo diskriminatornih rezultatov, in sicer z zagotavljanjem pregledne uporabe jasnih, reprezentativnih in visokokakovostnih podatkov, z uvedbo človeškega nadzora ter postopkov pregleda in uveljavljanja pravnih sredstev ter z zagotavljanjem skladnosti z zakonodajo o nediskriminaciji in sektorsko zakonodajo o umetni inteligenci;

31. zagotovijo pravočasno izvajanje direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, vključno z določbami o kibernetškem nasilju, kot so globoki ponaredki, ter celovitih določb te direktive o zaščiti in podpori, vključno s strokovnimi podpornimi storitvami za žrtve spletnega nasilja;
32. pooblastijo organe, ki ščitijo temeljne pravice, kot so organi za enakost, tudi s krepitvijo zmogljivosti, za prepoznavanje in spremljanje tveganj za enakost spolov, ki jih predstavlja umetna inteligenca, in za pomoč žrtvam diskriminacije, ki izhaja iz umetne inteligence, tudi na sodišču, v okviru direktiv o določitvi standardov za organe za enakost in v okviru pooblastil, ki se lahko tem organom podelijo na podlagi akta o umetni inteligenci, ter zagotovijo ustrezne vire za njihovo delovanje;
33. zagotovijo, da nacionalni akcijski načrti proti nasilju zaradi spola iz direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini vključujejo ciljno usmerjene ukrepe za boj proti nasilju zaradi spola, ki ga omogoča tehnologija; ti ukrepi naj zajemajo vsaj vsa kazniva dejanja kibernetškega nasilja, opredeljena v navedeni direktivi: deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve žrtve (vključno z globokimi ponaredki), kibernetško zalezovanje, kibernetško nadlegovanje (vključno z neželenim prejemanjem spolno eksplicitnih vsebin in osebnopodatkovnim razkrivanjem) ter kibernetško spodbujanje k nasilju ali sovraštvu.
34. zagotovijo priložnosti za izobraževanje in usposabljanje ter sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi se zagotovi enakost spolov pri dostopu do digitalnih naprav, da bi vsa dekleta in fantje, ženske in moški, ki živijo v različnih razmerah in pogojih, izboljšali svojo digitalno pismenost ter spretnosti na področju IKT ter naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM) ter pridobili ali nadgradili svoje kompetence v okviru izobraževanja in usposabljanja, kar bi povečalo njihove možnosti za prihodnost in vsem skupinam zagotovilo koristi od digitalnih priložnosti, tudi z namenom socialne vključenosti in enakih možnosti za poklicno napredovanje;

35. spodbujajo priložnosti za vseživljenjsko učenje in usposabljanje, ki upoštevajo vidik spola in so namenjene vsem za nadgrajevanje digitalnih spretnosti in znanja, tudi v zvezi s prednostmi in slabostmi uporabe umetne inteligence; spodbujajo digitalne spretnosti in znanje za boj proti spletnemu nasilju nad ženskami ter nasilju zaradi spola, ki ga omogoča tehnologija, pa tudi proti spolni pristranskosti in diskriminaciji, ki ju ohranja umetna inteligenca, na primer prek vajeništev, spletnega usposabljanja, mentorstva ali drugih načinov, pri katerih se upoštevajo različne prikrajšanosti, s katerimi se lahko soočajo predvsem ženske, kot so digitalni razkorak po spolu, skrbstvene obveznosti in omejen dostop do interneta;
36. sprejmejo ustrezne ukrepe za zaščito vseh uporabnic in uporabnikov interneta, s posebnim poudarkom na mladih, pred vsemi škodljivimi spletnimi vsebinami, vključno z vsebinami, ustvarjenimi z umetno inteligenco, kot so globoki ponaredki, posnetki spolne zlorabe otrok, ustvarjeni z umetno inteligenco, ali osebnopodatkovno razkrivanje oziroma nadlegovanje, podprto z umetno inteligenco. Taki ukrepi lahko vključujejo orodja za preverjanje starosti in starševski nadzor ter orodja, ki mladoletnim osebam pomagajo opozarjati na zlorabe ali pridobiti podporo, kot je ustrezno. Potrebni so tudi ukrepi za zaščito vseh uporabnic in uporabnikov interneta pred prevarami, zlasti uporabnic in uporabnikov, ki bi lahko bili lažje tarče izkoriščanja;
37. sprejmejo ukrepe za odpravo vse večjega razkoraka med stališči mladih žensk in moških glede enakosti spolov in pravic žensk ter za boj proti mizoginemu vedenju in ravnanju; ob upoštevanju tega ozaveščajo – zlasti mlade – o čustveni inteligenci ter o zdravih in nenasilnih odnosih, ki temeljijo na enakosti, pa tudi o tem, da morajo posredovati proti nasilju tudi, če so samo opazovalke in opazovalci. Ozaveščanje z vidika spola je potrebno tudi v zvezi s temami, kot so dobro počutje, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter duševno zdravje;

38. nacionalne statistične urade, akademske kroge in raziskovalne centre ter medijska in digitalna podjetja, socialne partnerje in organe za enakost vključijo v spremljanje enakosti spolov na digitalnem področju, kar vključuje merjenje dostopa do programov digitalnega učenja, ki upoštevajo vidik spola, spremljanje zaposlovanja žensk na področju IKT, STEM in novih digitalnih področjih, ocenjevanje pristranskosti umetne inteligence pri kadrovskega upravljanju, spremljanje delovnih pogojev v kulturnem in ustvarjalnem sektorju ter medijskem in digitalnem sektorju ter ocenjevanje stereotipnega prikazovanja žensk in moških v umetnosti, kulturi in medijih, tudi v družbenih medijih, filmih, glasbi in videoigrah; spodbujajo raziskave o mizoginiji in maskulinističnih spletnih vsebinah in mrežah, da bi oblikovali podatke in orodja za razumevanje teh vprašanj in ozaveščanje o njih.

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO IN DRŽAVE ČLANICE, NAJ v skladu s svojimi pristojnostmi ter ob upoštevanju vloge in avtonomije socialnih partnerjev:

39. okrepijo ukrepe za zagotovitev doseganja ciljev iz Pekinških izhodišč za ukrepanje ter izvajanja agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, in sicer tako, da uporabijo dvojni pristop k spodbujanju enakosti spolov z izvajanjem ciljno usmerjenih politik in ukrepov za enakost spolov ter sistematičnim vključevanjem vidika spola v politike (vključno z digitalnimi politikami), programe in proračune, da bi odkrili in učinkovito zmanjšali razlike med spoloma na vseh področjih;

40. pri izvajanju ustreznih politik, vključno z določbami akta o digitalnih storitvah in direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, razmislijo o enotnem pristopu h kibernetškemu nasilju s harmonizacijo opredelitev in zbiranjem primerljivih podatkov;
41. spodbujajo razvoj, ki je osredotočen na človeka, in uporabo varne, zanesljive in zaupanja vredne umetne inteligence v svetu dela. Čeprav so države članice odgovorne za dosledno izvajanje pravnega reda na področju enakosti spolov, vključno z direktivama 2004/113/ES in 2006/54/ES, lahko Komisija podpira države članice pri čim večjem izkoriščanju potenciala teh okvirov za boj proti diskriminaciji zaradi spola, ki jo na področju zaposlovanja in širše povzročajo sistemi umetne inteligence;
42. razmislijo o uvedbi nadaljnjih ukrepov za boj proti spletnemu in kibernetškemu nasilju s širšim ciljem odprave vseh oblik nasilja in diskriminacije zaradi spola, in še posebej večplastne diskriminacije; še posebej nadaljujejo boj proti spletnemu nasilju nad političarkami in aktivistkami, ki omejuje njihovo participacijo;
43. spodbujajo dekleta, fante, ženske in moške, naj ne izbirajo področij izobraževanja in poklicev na podlagi spolnih stereotipov, s čimer bi se povečala participacija žensk na področjih STEM ter delež moških v poklicih, kot sta zdravstvo in izobraževanje, vključno z vzgojo in varstvom predšolskih otrok; obravnavajo strukturne dejavnike, ki ženske odvrčajo od opravljanja in nadaljevanja poklicne poti v sektorjih IKT/umetne inteligence, vključno s spolnimi stereotipi v kontekstu poklicnega usmerjanja in delovnega okolja, nadlegovanja, organizacijskih kultur in pomanjkanja prožnih ureditev dela;

44. spodbujajo moške in fante, da začnejo dejavno in vsestransko uvajati in sprejemati spremembe, da bi se odpravile vse oblike diskriminacije in nasilja nad ženskami in dekleti v javni in zasebni sferi, tako na spletu kot drugje; v zvezi s tem obravnavajo temeljne vzroke neenakosti spolov, kot so zgodovinske in strukturne neenakosti, neenaka razmerja moči, spolni stereotipi, seksizem, negativne ali škodljive družbene norme, pojmovanja, običaji, vedenje in ravnanje, vključno s spolno stereotipiziranim obnašanjem, in škodljivo vedenje na spletu; se ponovno osredotočijo na kritično medijsko pismenost in boj proti napačnim informacijam in dezinformacijam ter posebno pozornost namenijo vsebinam, ki negativno vplivajo na duševno zdravje, dobro počutje in socialne odnose;
45. dejavno spodbujajo raziskave o medijih, digitalnih industrijah in digitalni preobrazbi, ki upoštevajo vidik spola, tudi z zbiranjem, analizo in sporočanjem podatkov, razčlenjenih po spolu in po potrebi glede na druge ustrezne značilnosti; vlagajo v interdisciplinarne raziskave o razvoju nediskriminatornih algoritmov, pa tudi v strategije za zaščito enakosti pri uporabi algoritemskih sistemov, vključno z upoštevanjem načel vgrajene varnosti;
46. pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju digitalnih politik okrepijo sistematično in smiselno posvetovanje ter partnerstva z evropskimi in nacionalnimi socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, organizacijami žensk ter zagovornicami in zagovorniki človekovih pravic žensk in akademskimi krogi;
47. spodbujajo partnerstva in medsektorsko sodelovanje s podjetji in poslovnimi organizacijami na digitalnem področju, vključno z industrijo IKT, ter z medijskimi družbami in ponudniki družbenih medijev, pa tudi v vseh drugih ustreznih sektorjih, vključno z zdravstvom in oskrbo, izobraževanjem, umetnostjo in kulturo, inženirstvom, financami in kmetijstvom, da bi se v kontekstu digitalizacije in zlasti umetne inteligence sistematično in od znotraj spodbujala enakost spolov;

48. redno spremljajo vse kazalnike Pekinških izhodišč za ukrepanje, ki jih je odobril Svet, da se sistematično spremlja napredek, ob tem pa upoštevajo strokovno znanje in rezultate EIGE in Eurostata; poskrbijo, da se bodo ti kazalniki bolj uporabljali v politikah EU in nacionalnih politikah za enakost spolov ter na drugih ustreznih področjih politik, ter si prizadevajo, da bodo vsi relevantni statistični podatki dostopni širokemu krogu ljudi.

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

49. v sedanjem mandatu (2024–2029) še naprej spodbuja enakost spolov kot politično prednostno nalogo ter zagotovi nadaljevanje take politike v prihodnje in podpira zagon svoje sedanje strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025, predvsem s spodbujanjem okvira za sodelovanje med spletnimi platformami za zaščito varnosti žensk in deklet na spletu; vključi vidik spola v prihodnje financiranje EU, tako da bi to poleg sredstev, ki so posebej namenjena temam, povezanim s spolom, podpiralo enakost spolov v širšem smislu. Svet v zvezi s tem opozarja, da ti sklepi Sveta ne posegajo v pogajanja o večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027;
50. sledi načelom in ciljem iz načrta za pravice žensk ter upošteva smernice Sveta pri prihodnjem oblikovanju strateških dokumentov, kot je samostojna strategija EU na visoki ravni za enakost spolov za obdobje po letu 2025, ki vsebujejo tako ciljno usmerjene ukrepe kot sistematično vključevanje vidika spola v politike in dejavnosti EU;
51. si z visoko stopnjo ambicioznosti prizadeva za enakost spolov kot prednostno nalogo politike v vseh zunanjih odnosih EU, tudi pri oblikovanju prihodnjih akcijskih načrtov EU za enakost spolov;

52. razmisli o uporabi presečnega pristopa – kjer bi to bilo ustrezno – pri prihodnji strategiji za enakost spolov in drugih prihodnjih strategijah za boj proti diskriminaciji ter okrepi medsebojne povezave med strategijami;
53. sistematično vključuje vidik spola v vse prihodnje politike in zakonodajo EU, vključno s socialnimi, finančnimi in gospodarskimi politikami, programi in proračuni, ter v digitalne politike, zlasti v prihodnjo strategijo za uporabo umetne inteligence in strateški načrt za izobraževanje na področju STEM, da bi odpravili vsakršno spolno pristranskost v algoritmih, se borili proti stereotipom, odpravili razlike med spoloma ter spodbujali enako zastopanost in participacijo žensk;
54. še naprej spremlja ter podpira izvajanje in uporabo ustreznih zahtev iz direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, akta o digitalnih storitvah, akta o umetni inteligenci in direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, ob upoštevanju različnih mehanizmov izvrševanja iz navedenih zakonodajnih aktov, da se zagotovi učinkovita zaščita mladoletnih oseb, zlasti deklet, pred nezakonitimi in škodljivimi vsebinami, ki so na voljo na spletu;
55. podpira vključevanje enakosti spolov v izvajanje akta o umetni inteligenci, tudi z njegovim poudarkom na temeljnih pravicah, in v zvezi s tem zagotovi, da bodo prihodnji izvedbeni ukrepi vključevali močan poudarek na enakosti spolov in boju proti kibernetškemu nasilju zaradi spola, vključno z bojem proti spolnemu nasilju;
56. si z izvajanjem akta o digitalnih storitvah še naprej prizadeva za izboljšanje varnosti žensk in deklet na spletu, tudi z razmislekom o načinih, na katere bi bilo mogoče nadalje zagotoviti, da zelo velike spletne platforme in zelo veliki spletni iskalniki sprejmejo ustrezne in celovite blažilne ukrepe za obravnavanje tveganj nasilja zaradi spola;

57. še naprej podpira mrežo EU za preprečevanje nasilja zaradi spola in nasilja v družini, tudi njeno delo v zvezi z novimi vprašanji na področju preprečevanja digitalnega nasilja, vključno z vsebinami, ustvarjenimi z umetno inteligenco, pa tudi izmenjavo znanj in dobrih praks;
 58. še naprej podpira lokalne programe in pobude v državah članicah, katerih cilj je zaščititi in izobraziti mlada dekleta in fante, ženske in moške, ki živijo v različnih razmerah in pogojih, v zvezi s tveganji in priložnostmi v digitalnem svetu;
 59. še naprej spodbuja dostopnost programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote v okviru večletnega finančnega okvira 2021–2027 za širok nabor potencialnih prosilcev, in sicer s poudarkom na enakosti spolov, tudi kar zadeva umetno inteligenco in digitalizacijo.
-

Sklici

1. Zakonodaja EU

Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah)

Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci)

Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi

Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah), spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018

Direktiva (EU) 2024/1385 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini

Direktiva Sveta (EU) 2024/1499 z dne 7. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, enakega obravnavanja oseb v zadevah zaposlovanja in poklica ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, enakega obravnavanja žensk in moških v zadevah socialne varnosti ter pri dostopu do blaga in storitev in oskrbi z njimi ter o spremembi direktiv 2000/43/ES in 2004/113/ES

Direktiva (EU) 2024/1500 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za organe za enakost na področju enakega obravnavanja in enakih možnosti žensk in moških pri zaposlovanju in poklicu ter o spremembi direktiv 2006/54/ES in 2010/41/EU

Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030

2. Svet

Vsi sklepi Sveta o pregledu izvajanja Pekinških izhodišč za ukrepanje ter drugi sklepi Sveta o enakosti spolov in drugih temah, zlasti:

Sklepi Sveta o gospodarstvih EU z zagotovljeno enakostjo spolov: nadaljnji ukrepi (14938/19)

Sklepi Sveta o vplivu umetne inteligence na enakost spolov na trgu dela (14750/21)

Sklepi Sveta o vključevanju vidika enakosti spolov v politike, programe in proračune (9684/23)

Sklepi Sveta o digitalnem opolnomočenju za zaščito in zagotovitev spoštovanja temeljnih pravic v digitalni dobi (14309/23)

Sklepi Sveta o ekonomskem opolnomočenju in finančni neodvisnosti žensk kot poti do dejanske enakosti spolov (9752/24)

Sklepi Sveta o krepitvi duševnega zdravja žensk in deklet s spodbujanjem enakosti spolov (16366/24)

3. **Evropska komisija**

Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025. 6678/20. (Referenčni dokument Komisije: COM(2020) 152 final)

Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu: Akcijski načrt za enakost spolov III (GAP III) – ambiciozna agenda za enakost spolov in krepitev vloge žensk v zunanjem delovanju EU. 13343/20. (Referenčni dokument Komisije: COM(2020) 17 final)

Unija enakosti: akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025. 11522/20. (Referenčni dokument Komisije: COM(2020) 565 final)

Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025. 13081/20. (Referenčni dokument Komisije: COM(2020) 698 final)

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Načrt za pravice žensk. 6756/25 + ADD 1. (Referenčni dokument Komisije: COM(2025) 97 final)

4. **Evropski parlament**

Resolucija Evropskega parlamenta o enakosti spolov in krepitevi vloge žensk v digitalni dobi, 2015/2007(INI), C 66/44, 2018.

5. **Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE)**

Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU. Beijing Platform + 30 Report (Gonilna sila vplivov: označevanje mejnikov in priložnosti za enakost spolov v EU. Pekinška izhodišča za ukrepanje+ 30 – poročilo) (9410/25)

2024 Data collection on institutional mechanisms for gender equality and gender mainstreaming: Methodological report (Zbiranje podatkov za leto 2024 o institucionalnih mehanizmih za enakost spolov in vključevanje vidika spola: metodološko poročilo), 2025

Combating Cyber Violence against Women and Girl (Boj proti kibernetškemu nasilju nad ženskami in dekleti), 2022

6. **Združeni narodi**

Pekinška deklaracija in Izhodišča za ukrepanje (program ZN za enakost spolov in krepitev vloge žensk)

Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW)

Mednarodna organizacija dela – MOD C190 – Konvencija o nasilju in nadlegovanju, 2019 (št. 190)

7. **Svet Evrope**

Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima („Istanbulska konvencija“) (CETS št. 210).

Okvirna konvencija Sveta Evrope o umetni inteligenci (CETS št. 225)
